

§ 162

Taxa år 2026 för handläggning och prövning enligt plan-och bygglag, tillsyn inom miljöbalkens område samt taxa för offentlig livsmedelstillsyn. (ALLM.2025.909)

Beslut

Miljö- och byggnämnden beslutar att anta taxa för 2026 enligt SKRs konstruktion för handläggning och prövning enligt plan- och bygglagen, taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område samt taxa för offentlig livsmedelskontroll. Den faktiska kostnaden för miljö- och byggförvaltningens handläggning är beräknad utifrån SKRs beräkningsmall.

Bilagor 1,2och 3.

Sammanfattning

Det är viktigt för kommunerna att ha en välfungerande taxa för ärenden enligt plan- och bygglagen (PBL). SKR tillhandahåller ett underlag för konstruktion av taxa. Kommunerna har ett stort ansvar för att handlägga ärenden enligt PBL. Det leder till kostnader för kommunerna. Lagen ger därför också kommunerna rätt att via en taxa ta ut avgifter från den sökande. En välfungerande taxa är viktig för att kommunerna ska kunna finansiera sin verksamhet inom området. Att upprätta en taxa är ett kommunalt ansvar. Som stöd för detta ger SKR ut underlag för taxekonstruktion som den enskilda kommunen kan använda för att upprätta sin taxa. Det underlag som beskrivs här är det underlag som SKR tillhandahållit och utvecklat sedan 2014. Målet är att bidra till kommunala taxor som är långsiktigt ekonomiskt hållbara och lätta att arbeta med för såväl beslutsfattare och förvaltning som sökande.

Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet. 2 kap 6 § kommunallagen:

Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”

Självkostnadsprincipen syftar på det totala avgiftsuttaget för en verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Det innebär inte att avgifterna aldrig får överstiga kostnaderna. Det totala avgiftsuttaget får dock inte under en längre tid överstiga de totala kostnaderna för verksamheten.

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till

ingå i självkostnadsberäkningen. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader, material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med.

I PBL har självkostnadsprincipen fått en egen reglering. Enligt 12 kap 10 § PBL får en avgift enligt 12 kap 8-9 §§ inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

Det innebär att de olika typerna av åtgärder som kommunen tar ut avgift för, var och en för sig utgör ett eget självkostnadsområde.

En kommuns eventuella uppdragsverksamhet i anslutning till plan- och bygglagen och övrig byggnadslagstiftning bör betraktas som en självständig verksamhet i självkostnadshänseende eftersom den inte grundas på PBL:s bestämmelser.

Byggnadsnämnden har enligt plan- och bygglagstiftningen skyldighet att tillhandahålla ett antal olika tjänster. Därför krävs det stöd i lag eller annan författning för att ta ut avgifter inom byggnadsnämndens verksamhet. Sådant stöd finns i 12 kap 8 och 9 §§ PBL. 5 (9) För byggnadsnämndens ansvarsområde finns särskilda föreskrifter i 12 kap 8 § i plan- och bygglagen (2010:900). Där anges att byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

1. Beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked.
2. Beslut om lov.
3. Tekniska samråd och slutsamråd.
4. Arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen.
5. Upprättande av nybyggnadskartor.
6. Utstakning
7. Framställning av arkivbeständiga handlingar.
8. Kungörelser enligt 9 kap. 41 §
9. tillsyn som får avgiftsbeläggas enligt PBL
10. Andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder

Byggsamverkan F har i projektform utrett den ”nya” taxemodellen för beräkning av bygglovsavgifter mm. Samtliga kommuner i länet har gjorts en tidsuppskattning hur mycket tid man lägger ner på varje ärende. Efter det har samanställning gjorts och ett medeltal per ärendetyp har framkommit. Jämförelse med andra kommuner i landet har också gjorts. Varje kommun har räknat fram den

egna faktiska timkostnaden, vilket naturligtvis kommer att skilja från kommun till kommun då alla har olika kostnader.

Den faktiska kostnaden för miljö- och byggförvaltningens handläggning är beräknad utifrån SKRs beräkningsmall och kommer att vara 1250 kr per handläggningstimma för 2026.

Vid senaste mötet i Byggsamverkan F diskuterades införandet av nya Taxemodellen.

Diskussion om statusen för vilka som vill gå över till nya taxan och aktivt kommer presentera det för politiken, förslagsvis inför januari 2026.

Avser vid årsskiftet 2026: Vaggeryd, Habo, Eksjö

Avser under 2026: Aneby, Gnosjö, Värnamo, Vetlanda

Oklart: Nässjö, Gislaved, Mullsjö (om dispens) vänta till 2027, Jönköping

Ej närvarande på mötet: Sävsjö, Tranås

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Handläggare:

Thomas Andersson
förvaltningschef